

(<http://ictv.ua/ua/index/view-media/id/24037> – ICTV;
<http://podrobnosti.ua/videoarchive/2012/11/05/4469.html> - Інтер). Звичайно, сюжети про мітинг показало і місцеве маріупольське телебачення, хоча сюжети відрізнялися: на МТВ була подана коротка інформація, тоді як на ТВ-7 – повноцінний сюжет: http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=KeNcOCm1Wag – станом на 05.11.2012 920 переглядів на Youtube. Майже відразу після проведення мітингу на Youtube з'явилося декілька відеороликів, присвячених власне проведенню мітингу (напр. http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=7qRIZISLPGM – 05.11.2012 2579 переглядів і http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=eIgBYVm_WhM – 05.11.2012 2823 перегляди) та відповіді на протест громадян міського голови (напр. http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=CLOOW9arv1A – 05.11.2012 367 переглядів).

Про «бойове застосування» соціальних мереж – перш за все, Facebook і Twitter – під час арабських бунтів сьогодні відомо досить багато. Однак ключова їх особливість – вдалий вивід багатотисячних мас народу «з віртуалу «під гусениці танків» – до сих пір є погано вивченою.

Твіттереволюція стає успішною в тому випадку, коли об'єднуються позитивні властивості пасивної мережевої, чітко не структурованої багатотисячної спільноти громадян, які мають доступ до пропагандистських ресурсів Мережі, - і нечисленних згуртованих ієрархічних напівпідпільних «вуличних організацій», що використовують Інтернет для оргроботи та координації. На наших очах блоги як нові ЗМІ та блогсфера як нова соціальна реальність перетворюються в ефективні інструменти впливу на свідомість цілих народів [3]. Світ віртуальний стає для сучасних користувачів все більш реальним. І саме за увагу мешканців глобальної мережі ведеться боротьба тепер. Користувачам пропонується надвеликої обсяг інформації у вигляді новин, книг, фільмів, музики... І вже в залежності від самого користувача – його переконань, освіченості та інтересів – він вибирає сенсаційність або якість представленого інформаційного продукту. У будь-якому випадку йде боротьба за аудиторію – тепер на просторах Інтернету.

Література

1. Почепцов Г.Г. Від Facebook'у і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації / Г. Г. Почепцов. – К.: Спадщина, 2012. – 464 с.
2. Почепцов Г. Г. Україна та її інформаційне майбутнє [Електронний ресурс] / Г. Г. Почепцов // mediasapiens. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/4474>
3. Тукмаков Д. Твіттереволюції [Електронний ресурс] / Д. Тукмаков // Завтра. – Режим доступу: <http://zavtra.ru/cgi/veil//data/zavtra/11/909/51.html>

УДК 070(477)“196/198” (043)

Мельникова О. С., асистент

ДИСИДЕНТСЬКА КОМУНІКАЦІЯ В КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

У 1960-80-х рр. в Радянській Україні набуло популярності поширення художньої літератури, альманахів, журналів, антологій дисидентського руху, звернень, заяв та інших документів. Українська нелегальна преса, яка не мала чіткої періодичності, поширювалася стихійно і повідомляла української громадськості, як на території УРСР, так і за кордоном про порушення прав людини в Радянському Союзі, створення національно-визвольного та правозахисного руху, репресії творчої та наукової інтелігенції і т. д. Серед дисидентських комунікацій також були самвидав, нелегальне радіомовлення станцій «Свобода», «Голос Америки», організація заборонених арт-виставок, театральних вистав, клубів (Клуб творчої молоді в Києві), «кухонні» розмови.

Вивчення альтернативних джерел інформації в суспільному житті є актуальним, допомагає знайти відповіді на ряд питань: значення альтернативних потоків інформації в державі і суспільстві, їх вплив на культуру, зміна системи цінностей, ідей і т.д.; ролі людини як медіа та проблеми розширення кола одержувачів альтернативної інформації.

Дисидентську комунікацію як форму інакомислення досліджували науковці з різних галузей знань: історії, філософії, літературознавства, мовознавства, психології, суспільствознавства, політології, культурології, журналістикознавства. Зокрема, проблему інакомислення розглядали А. Грамши, Г. Лукач, Т. Адорно, М. Хоркхаймер, Г. Маркузе, Р. Барт, М. Фуко, Р. Мертон, А. Турен, Е. Ноель-Нойман, Х. Арндт, Ю. Хабермас, А. Гоулднер, С. Давидов, І. Суслов. Історики також приділяли увагу комунікації в контексті дисидентського руху: Л. Алексєєва, І. Майстренко, І. Клейнер, Б. Кравченко, І. Лисяк-Рудницький, В. Баран, Ю. Зайцев, Г. Касьянов, А. Русначенко, О. Бажан, Б. Захаров, В. Деревінський. Самвидавню активність досліджували А. Блюм, О. Струкова, С. Ушакін, О. Обертас, вплив іноземних радіопередач та їх «глушіння» – Т. Горяєва, І. Утехін, Е. Фінкельштейн, особливості альтернативних медіа – Л. Тимофєєва, О. Струкова, І. Брага, С. Гришина.

Проте існує потреба розглянути дисидентську комунікацію в культурному просторі на прикладі УРСР. Об'єктом виступають засоби дисидентської комунікації як самвидавні видання («Український вісник», «Свшан-зілля», «Пороги», «Кафедра»), що друкували інформаційні повідомлення, публіцистичні виступи, художні твори, правозахисні документи тощо. Відповідно предметом дослідження є особливості дисидентської комунікації як альтернативного джерела інформації у культурному просторі Радянської України (1960—1980-і рр.).

Метою дослідження є визначення взаємовпливу домінантної та альтернативної культур та ролі комунікації в цьому. Поставлена мета передбачає вирішення наступних завдань:

- дослідити умови створення та функціонування дисидентської комунікації;
- розглянути зв'язки між авторами самвидаву, митцями та представниками влади;
- проаналізувати новітні дослідження з впливу інакомислення на культурний простір.

Причини, які вплинули на формування дисидентського руху в УРСР, формувалися за допомоги: внутрішніх переконань, які з'являлися в результаті сімейних чи дружніх переконань, західної підтримки, тиску радянської системи, роботи КДБ по створенню власних агентів в цьому середовищі [3, с. 385]. Обговорення соціально-політичних проблем перейшло в приватно-публічну сферу, де й зародилося дисидентство як соціальне і культурне явище.

А. Грамши писав про втрату державної гегемонії як процесу зміни громадської думки та свідомості кожного громадянина, трансформації його світу символів, культурної основи суспільства, на чому основана колективна воля до збереження порядку. Тому інтелігенція є головним фактором в установленні та підриванні гегемонії, адже саме представники інтелігенції створюють та поширюють в суспільстві ідеології [2].

Л. Альтюссер виділяв репресивний та ідеологічний апарати державного управління. Тільки в першому варіанті в основі лежить насилля, то в другому – ідеологія. Ці два компоненти є обов'язковими у будь-якому типі апарату. У радянському тоталітарному суспільстві домінував перший тип управління [1].

Також на дисидентських рух в Радянській Україні вплинули хвилі студентських художньо-політичних виступів у Франції 1968 року. Ідеологічною основою послуговували ідеї твору «Суспільство спектаклю» Гі Дебора, зокрема «революція повсякденному житті», в результаті чого людина повинна звільнитися від контролю та примусу.

Заборонені культурні витвори українських дисидентів функціонували як альтернатива домінуючій моделі радянської культури. Вони реалізували контркультуру. Влада в тоталітарних країнах завжди боролася з такими альтернативними потоками за

допомоги цензури, репресій, щоб стримати заборонені типи текстів, витворів мистецтва від поширення.

Захист української мови та культури, боротьба за громадянські свободи і права, національна політика СРСР були основними темами самвидаву зокрема. Усні виступи, промови, доповіді дисидентів з'являлися у рукописах, фотовідбитках, магнітофонному записі. Також стали популярні протестні звернення, клопотання, заяви, відкриті листи як «усний» самвидав. Публіцистика існувала у вигляді правозахисних документів, самвидавних книг І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?», В. Чорновола «Лихо з розуму (портрети 20 «злочинців»)», «Правосуддя чи рецидиви терору?», «Хроніка таборових буднів», Є. Сверстюка «З приводу процесу над Погружальським», полемічних есеїв («Серед снігів», «Хроніка опору», «Мойсей і Датан») В. Мороза.

У Радянському Союзі не всі виступи дисидентів заборонялися, хоча відбувалися масові арешти української інтелігенції. Третій етап існування самвидаву (1965—1972) як провідної форми альтернативної культури відбувся, коли почалися арешти авторів, видавців, організаторів, поширювачів самвидавних видань. Усі отримали строки позбавлення волі за ст. 62 ч.1 КК УРСР (антирадянська агітація та пропаганда). Після «хрущовської відлиги» з приходом до влади Л. Брежнєва частина української інтелігенції стала співпрацювати з владними структурами, а інша частина продовжувала протистояти тоталітарному режимові. У цей час набирають обертів національно-визвольний та правозахисний рухи в Україні. Ще одна особливість дисидентів Радянської України, що вони створювали свої осередки (наприклад, Клуб Творчої Молоді), де породжувався та існував свій інформаційний простір, де акцентувалося на проблемах, що не висвітлювалися офіційною пресою, та героях самвидавних творів (репресовані, політичні в'язні, заборонені автори).

У другій половині вісімдесятих років радянське суспільство стало готовим до значеннєвих змін в економіці, соціальній та духовній сферах республік, що прискорило процес розвалу СРСР. Політика М. Горбачова проголосила, що в країні повинна бути лібералізація суспільно-політичного життя, так звана “гласність”, яка дала поштовх для розвитку свободи слова. Влада була змушена відмінити цензуру, після чого в республіках з'явилося багато нелегальних видань, газет, журналів, які за законом не переслідувалися. Припинили “глушіння” закордонних радіостанцій. Таким чином, населення отримало більш інформації і робило висновки щодо подій суспільно-політичного життя. Тому наприкінці вісімдесятих років почали з'являтися політичні сили, які стали опонентами правлячій партії. Розв'язанню національних, культурних проблем у реформаторській програмі М. Горбачова відводилося останнє місце, що обурювало українську інтелігенцію. Питання русифікації набуло свого апогею. Під тиском громадськості у жовтні 1989 р. Верховна Рада УРСР прийняла закон “Про мови в Українській РСР”. А всеукраїнське добровільне історико-просвітницьке товариство “Меморіал” з ініціативи Вячеслава Чорновола, який був співголовою організації, накреслило широке поле “білих плям” в українській історії та плани якнайшвидшого їх “заповнення”.

Дисиденти крім нових підходів в літературі, мистецтві, критиці, несли й нові знання, адже період перебудови тлумачать як інформаційний потік раніше заборонених знань, особливо, за національною тематикою. Заборонялася негативна інформація про СРСР та її базові цінності. «Заборона іде завжди поруч з тиражуванням потрібної інформації, яка стає обов'язковою за допомогою всіх інститутів суспільства. Джерелами тиражування стають освіта, наука, мистецтво. Цікаво й те, що всі вони говорять про те саме, тільки роблять це за допомогою власних методів» [4, с. 119].

Освіта, наука, театр, кіно, молодіжні клуби поширювали потрібну суспільству інформацію. Якщо офіційна модель культури трансформується спочатку у віртуальному та інформаційному середовищі, згодом переходить у фізичний простір у вигляді різноманітних пам'ятників, то заборонені знання зберігаються тільки у її носіїв. Під час перебудови така дисидентська комунікація набуває популярності, інформація

переводиться зі статусу забороненої до відомої, відкриваються нові імена українських митців.

Література

1. Альтюссер Л. Идеология и идеологические аппараты государства (заметки для исследования)/ Л. Альтюссер. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intelros.ru/readroom/nz/neprikosnovennyj-zapas-77-32011/10296-ideologiya-i-ideologicheskie-apparaty-gosudarstva-zametki-dlya-issledovaniya.html>
2. Грамши А. Тюремные тетради / А. Грамши. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eot.su/node/5638>
3. Почепцов Г. Від Facebook'у и гламуру до WikiLeaks: медіа комунікації / Г. Г. Почепцов. – К.: Спадщина, 2012. – 464 с.
4. Почепцов Г. Контроль над розумом / Г. Г. Почепцов. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.

УДК 81'373.612.2:070.41(043)

Орехов В.В., кандидат філологічних наук

ПРИЙОМИ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ

Дискурс являє собою тип комунікативної діяльності, зв'язний текст в його актуалізованому вияві. Поняття «дискурс» по-різному тлумачиться дослідниками з огляду на те, які саме вияви комунікації беруться за основу в кожному конкретному випадку. Так, дискурс іноді розглядається як комунікація у межах певних каналів (візуальний, слуховий, тактильний), як носій різних типів інформації в комунікації (раціональної, духовної), як функціональний стиль, як різновид функціонального стилю, його реалізація в різних сферах спілкування (юридичний, судовий, газетний, радіодискурс і т. д.), як жанр художньої літератури тощо [1, 137]. Кожен дискурс утворюється з метою реалізації певних комунікативних завдань.

Вибір конкретного засобу реалізації комунікативного завдання чи низки комунікативних завдань, наявних у дискурсі, значною мірою обумовлюється, по-перше, комунікативною стратегією, яка реалізується (проінформувати про певну подію, ситуацію; переконати аудиторію; вразити, епатувати аудиторію тощо), і по-друге – жанровими особливостями цього дискурсу.

Однією з найважливіших функцій, що виконується творами публіцистичного стилю, є вплив на адресата, на його ставлення до тих чи інших фактів, подій, явищ навколишньої дійсності, й ефективність такого впливу значною мірою залежить від експресивності публіцистичного твору, його здатності викликати необхідні емоції, зачепити відповідні почуття. Саме експресивність нерідко виступає вирішальним чинником у реалізації таких його визначальних функцій, як привернення уваги читача до інформації, викликання зацікавленості нею, творення власної точки зору щодо об'єкту інформування тощо.

Відомо, що створення експресивного забарвлення тексту може відбуватися на різних рівнях його організації: лексичному, синтаксичному, графічному тощо, і одним з найефективніших засобів експресії публіцистичного тексту на рівні його структурно-синтаксичної організації є використання в ньому прийомів експресивного синтаксису.

Термін „експресивний синтаксис” виник лише в 60-і рр. ХХ ст. Одиницями експресивного синтаксису постають розчленовані структури, тобто спеціально вичленовані з одного речення два або більше нарізно оформлених висловлення, причому це не є відхиленням або граматичною помилкою, а цілком мовновживаними змінами в граматичній будові речення. Розчленованість конструкцій, виражена на аркуші структурно-логічними розділовими знаками, є тією базою, на основі якої виникає експресивний синтаксис і експресивна пунктуація. Загальним явищем для сучасного публіцистичного стилю в усіх його жанрових різновидах стало все зростаюче його

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XV підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

01 лютого 2013 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2013

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2013. – 452 с.

Друкується за ухвалою вченої ради Маріупольського державного університету (протокол № 4 від 26.12.2012)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Баймуратов М.О., д.ю.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Брітченко Г.І., д.е.н., проф.; Булатова О.В., к.е.н., проф.; Бушаков В.А., д.філол.н., проф.; Волошин Ю.О., д.ю.н., проф.; Качинська Н.О., к.політ.н., доц.; Кіндюк Б.В., д.геогр.н., проф.; Коляда Ю.Є., д. ф-м.н., проф., Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.; Ніколенко Л.М., к.ю.н., проф.; Оленіч Т.С., д.філос.н., проф.; Пономарьова І.С., д.і.н., проф.; Почепцов Г.Г., д.філол.н., проф.; Романцов В.М., д.і.н., проф.; Сабадаш Ю.С., д. культурології, проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Соколова І.В., д.пед.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 01 лютого 2013 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

***Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику***

© Маріупольський державний університет

Євстратова О.В. РЕКЛАМНА ФУНКЦІЯ ЕРГОНІМІВ М. МАРІУПОЛЯ.....	249
Золотько Ю.С. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-МАГІСТРАНТІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	252
Левченко А.В. ТЕХНІКИ АКТУАЛІЗАЦІЇ ТА РОЗУМІННЯ, ЩО РОЗПРЕДМЕЧУЄ, ПРИ СПРИЙНЯТТІ ЗБІРКИ «ЗАВ'ЯЗЬ» ГРИГІРА ТЮТЮННИКА.....	255
Михайличенко Л.Л. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБУЧЕННЯ АНАЛІЗУ І ІНТЕРПРЕТАЦІЇ АНГЛОЯЗЫЧНОЇ ПОЕЗІЇ НА НАЧАЛЬНОМУ ЕТАПІ.....	257
Назаренко Н.И. ЖЕНСКАЯ СУДЬБА В РОМАНАХ Э. ТРОЛЛОПА И Л. ТОЛСТОГО.....	259
Олійник С.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ КОНОТАТИВНОГО КОМПОНЕНТУ В СЕМАНТИЦІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ.....	261
Пєфтієва О.Ф. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>INTELLECT</i> ОБРАЗНИМИ ІМЕННИКАМИ- НАЙМЕНУВАННЯМИ ОСОБИ.....	264
Пидько Л.В. ГОЛОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА СТРУКТУРА КУРСУ «КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ».....	267
Плотникова Е.В. О ТЕМАТИКЕ САЙТА BREAKING NEWS ENGLISH И СТРУКТУРЕ ПОСТРОЕНИЯ ЕГО УРОКОВ.....	268
Рибалка І.С. ФАБУЛЬНИЙ ПЛЮРАЛІЗМ ЯК ЕФЕКТ ВІДКРИТОСТІ ТВОРУ.....	269
Святна О.О. ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКІВ.....	272
Сербез І.В. ФУНКЦІЇ МЕТАФОРИ У РОМАНАХ В.С. МОЕМА.....	274
Стьопін М.Г. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	275
Федорова Ю.Г. РОЛЬ ПРИНЦИПУ АНАЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ СКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	277
Швец В.Н., Ли Даньдань НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ ЗАИМСТВОВАНИЙ В НОВОГРЕЧЕСКОМ И КИТАЙСКОМ ЯЗЫКАХ.....	279

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВСТВА

Брадов В.В. СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ РАДИОКОНТЕНТА В УСЛОВИЯХ МЕДИАРЫНКА.....	282
Вялкова І.О. МУЗЕЙ ФОТОЖУРНАЛІСТИКИ ТА ФОТОТЕХНІКИ: СТРУКТУРА, ФУНКЦІЇ, ДІЯЛЬНІСТЬ.....	284
Карпиленко В.А. ІНТЕРНЕТ ТА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ГРОМАДЯНСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ.....	285
Мельникова О.С. ДИСИДЕНТСЬКА КОМУНІКАЦІЯ В КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.....	287
Орехов В.В. ПРИЙОМИ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ.....	290
Попова В.В. ТАЛАНТ-ШОУ ЯК СУБ'ЄКТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ.....	292
Собокар І.І. ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ АВТОРСЬКОЇ ПРОГРАМИ МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ НА РАДІО.....	294
Ятчук О.М. ОГЛЯД ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ З ГЛЯДАЧЕМ НА ПРИКЛАДІ ПРОГРАМ ТЕЛЕКАНАЛУ «МАРІУПОЛЬСЬКЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ».....	295

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Бойко О.В. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	297
Брежнєва О.Г. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИЧНЕ КЕРІВНИЦТВО ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИМ РОЗВИТКОМ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ».....	299
Бухало О.Л. ВИХОВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	301
Демидова О.Ю. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ У КОНСТРУКТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	304
Косенко Ю.М. ІМІДЖ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ВЗАЄМОДІЇ З СТУДЕНТАМИ.....	306
Яйленко В.Ф. УСВОЕНИЕ НАЧАЛЬНЫХ НАУЧНЫХ ПОНЯТИЙ ДЕТЬМИ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....	309